

Hantering av bekämpnings- medel och gödsel inom vatten- skyddsområde

Rune Liljenberg
MHK Halmstad

(19 bilder)

Vattenskyddsområden i Halmstads kommun

MHK:s lagstöd

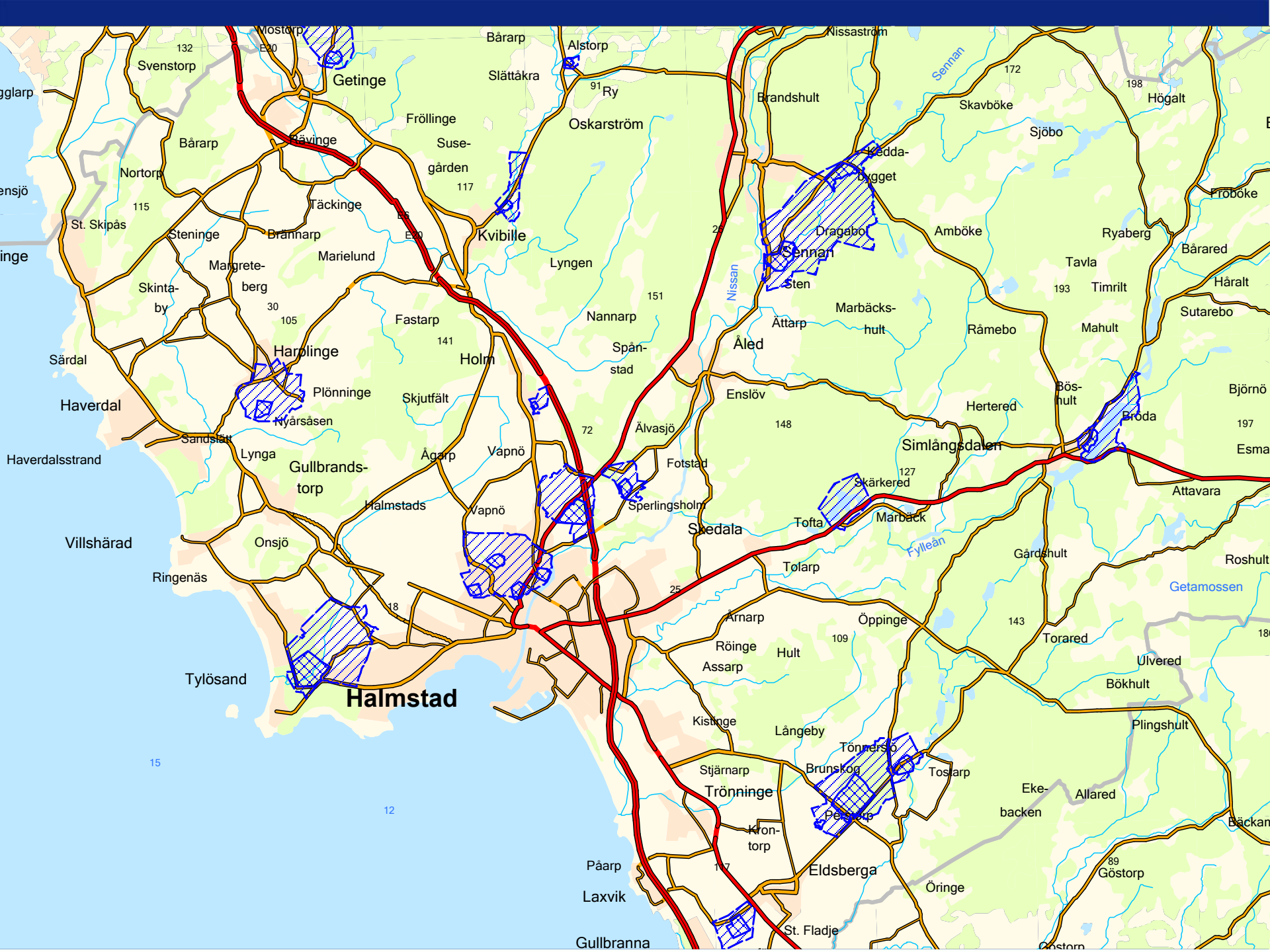
Nya riktlinjer för bedömning av bekämpningsmedel

MHN:s vägledning – hantering av bekämpningsmedel

MHN:s vägledning – hantering av gödsel

Vad ska anges i ansökan

Hur ser MHN:s beslut ut

Halmstad

Simlångsdalen

Svedala

Trönninge

Göttinge

Kiville

Holm

Gullbrandstorp

Onsjö

Tylösand

Gullbranna

Eldsberga

Öringe

Göstorp

Allared

Torared

Gårdshult

Hertered

Åled

Sennan

Oskarström

Slättåkra

Frölinge

Brännarp

Harplinge

Nortorp

Haverdal

Haverdalsstrand

Villshärad

15

12

25

109

143

18

197

193

151

148

127

72

148

151

141

117

105

30

115

132

11

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

198

172

198

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

172

- Statens naturvårdsverks föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel
 - Tillståndsplikt för **yrkesmässig** användning inom skyddsområde för vattentäkt (ej punktbekämpning)
- Anges i föreskrifter för resp. vatten-skyddsområde
 - Tillståndsplikt för användning inom skyddsområdet (all användning, oftast yrkesmässig)

- I samband med den generella föreskriften kom även allmänna råd (NFS 2000:7) för tillståndsprövning
 - Tillstånd bör inte meddelas inom primär skyddszon
 - ”Lättrörliglistan”
 - Kemikalieintensiva grödor bör ej godkännas

- ”Lättrörliglistan” inte uppdaterad
- Nya riktlinjer för bedömning av bekämpningsmedel, februari 2011
 - Lättrörlighet
 - Nedbrytbarhet (persistens)

- **KompetensCentrum för Kemiska bekämpningsmedel (CKB)**
 - Lista som vi tolkar som en skärpning av vilka bekämpningsmedel som bör godkännas för användning inom ett vattenskyddsområde

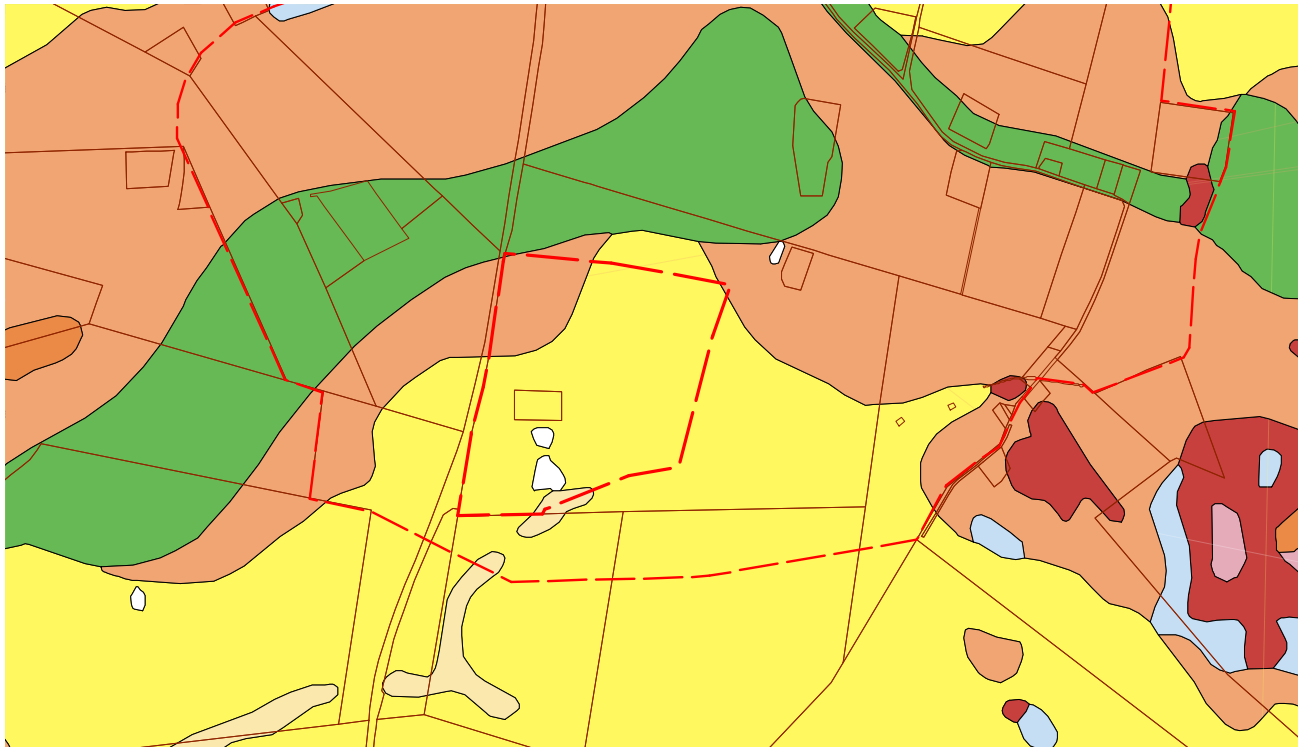
Egenskaper	Egenskaper		Egenskaper		Kommuner
	Stämplat	Stämplat	Stämplat	Stämplat	
aktiveringsmetod	1 535	1	3	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	3	5	0,9	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	30	4	0,2	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	35	1	0,1	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	55	0	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	20	0	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	14	2,6	0,4	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	12	0,0	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	5	0,3	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	17	0,2	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	27	0,5	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	0	0,0	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	3	0,5	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	24	4,2	0,4	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	5	0,8	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	4	0,3	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	84	3,17	0,4	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	45	13	1,3	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	0,6	0,0	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	1,2	0,1	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	8	0,0	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	35	0,8	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	3	0,2	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	1,2	0,0	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	11	0,8	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	7	0,8	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	1,4	0,4	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	35	0,3	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	44	3,0	0,4	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	13	0,7	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet
aktiveringsmetod	1 535	25	0,6	0,0	Möjligt att metabolisera till grundvattnet, men inte till grundvattnet

1. Bekämpningsmedel som **inte** är OK
inte fullt utredda lätttrörliga och/eller persistenta
2. Bekämpningsmedel som ligger mitt emellan
”finns potential för läckage till grundvatten i områden med känsliga
jordar och klimat”
3. Bekämpningsmedel som är OK
inte lätttrörliga eller persistenta

Under större delen av året fylls grundvattnet i kommunen på genom infiltration av regnvatten => Vi har ”känsligt klimat”

Genomsläppliga jordar med låga halter ler klassas som ”känsliga”

1. Tillstånd inom primär skyddszon medges ej.
2. Kemiska bekämpningsmedel som innehåller aktiv substans som ej är bedömd, eller där någon substans har en olämplig kombination av persistens och lätrarlighet godkänns ej.
3. Kemiska bekämpningsmedel där det ”finns potential för läckage till grundvatten i områden med känsliga jordar och klimat” tillåts ej för användning där spridningsarealen klassas såsom ”känslig jord”.
4. Användning av kemiska bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde kan i övrigt tillåtas.

CKB har vidareutvecklat en datoriserad simuleringsmodell "Macro-DB".
Simulering görs för den egna gårdens förutsättningar.

Används för att bedöma "mellangruppen" av bekämpningsmedel

Vissa av bekämpningsmedlen kan i det specifika fallet vara OK att använda.

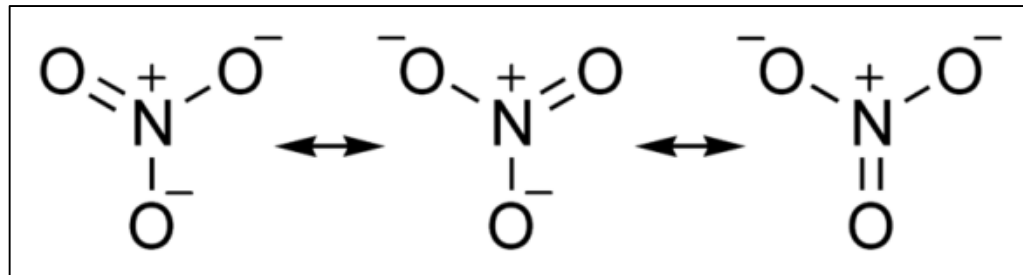

Nitrat i grundvattnet kommer oftast från åkermark

> 1 mg nitrat per liter vatten (mg/l)

Det är främst till barn som nitrat i dricksvattnet anses vara en risk

Vatten med höga nitrathalter kan leda till magcancer på lång sikt.

Primär skyddszon

1. Användning av flytgödsel och slam tillåts ej.
2. Om nitrathalten i inkommande vatten till vattenverket ligger på eller över 20 mg nitrat/liter vatten tillåts inte användning av några gödselmedel.
3. Om nitrathalten ligger mellan 10 och 20 mg nitrat/liter vatten tillåts användning av gödselmedel endast om det markprofilen ej klassas som ”känslig mark”.
4. Om inkommande vatten till täkten har en nitrathalt som understiger 10 mg nitrat/liter vatten tillåts användning av andra gödselmedel oberoende av markförhållanden.

Sekundär skyddszon

- Användning av alla sorters gödselmedel och slam tillåts. Om nitrathalten i tåktens vatten överstiger 15 mg nitrat/liter begränsas det tillåtna kväveläckaget i odlingen.

Begränsa kväveläckaget till maximalt 30 kg kväve per ha och år:

- All användning av gödsel inom primär skyddszon
- Användning av gödsel inom sekundär skyddszon där nitrathalten överstiger 15 mg nitrat/liter vatten i inkommande vatten till vattenverket

Beräkningen görs teoretiskt med hjälp av programmet
”Stank in mind”/”Cofoten”

Följande påverkar kväveläckaget:

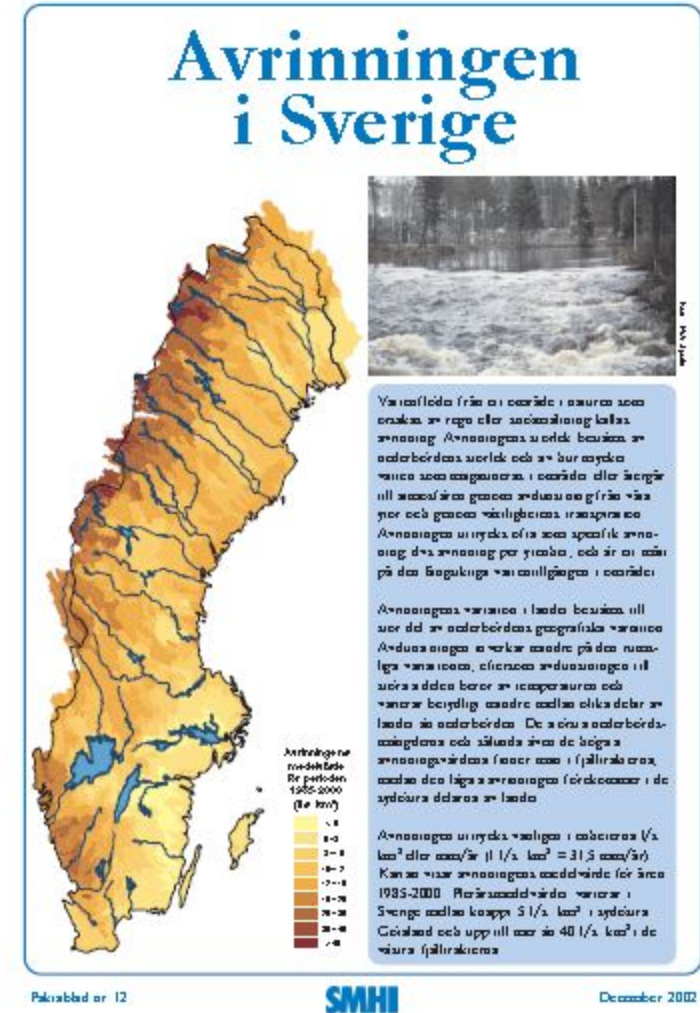
- Jordart
- Gröda
- Typ av jordbearbetning (vårplöjning)
- Fånggröda
- Gödslingsintensitet

Medelavrinningen i södra Halland är
600 mm per år (6000 m³ per ha)

Om detta vatten får innehålla maximalt
20 mg nitrat per liter

Innebär det att utlakningen inte får över-
stiga 27 kg kväve per ha

27 kg kväve utspädd i 6000 m³ vatten
=> nitrathalt på 20 mg/l

- Finns blankett på www.halmstad.se
- Ansökan ska skickas in i god tid och ska bl.a. innehålla:
 - Vem som ska sprida
 - Var sprutan fylls och rengörs
 - Kopia på protokoll för funktionstest av sprutan
 - Kopia på markkarta
 - Vilka preparat som ska användas
 - Typ av gödsel och ungefärliga givor

- Tillstånd medges och förknippas med skyddsåtgärder:
 - Krav på dokumentation (dosnycklar, spridningsjournal)
 - Vilka bekämpningsmedel som **inte** får användas
 - Hur sprutan ska fyllas och rengöras
 - Krav på funktionstest vartannat år
 - Krav på markkartering
 - Krav på skyddsavstånd
 - Bekämpning ej tillåten före 1 mars eller efter 31 oktober
 - Krav på provtagning av gödselns näringsinnehåll
 - Krav på högsta tillåtna kväveläckage